

Sak 9/26 Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av brunbjørn i region 5/ Hedmark i 2026

Sekretariatets forslag til vedtak

Roviltnemnda i region 5/ Hedmark vedtar en kvote på 4 brunbjørner for lisensfelling i 2026. Kvoten gjelder for perioden fra 21. august til og med 15. oktober 2026, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Lisensfellingsområdet avgrenses til beiteprioritert område (grønn sone) i forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark.

Nemnda stiller følgende vilkår:

- Binne med unger samt hennes unge(-r) er unntatt fra lisensfelling.
- Felling eller forsøk på felling av brunbjørn skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 970 29 840. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette viderefremmes via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS. Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding senest kan gis.
- Den som skadeskyter brunbjørn, skal uten opphold underrette Statsforvalteren på telefon 970 29 840 og nærmeste politimyndighet.
- Jeger plikter å holde seg oppdatert om gjeldende kvote, og skal minimum sjekke informasjon om kvoten før jaktstart hver dag. Statsforvalteren skal opprette en telefonsvarer som gir jegeren opplysning om hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.
- Statsforvalteren gis myndighet til å avslutte lisensfelling i områder med jevnlig forekomst av binner, dersom det blir en avgang på to binner eller mer gjennom skadefelling, lisensfelling eller annen irregulær avgang i regionen.
- Jegere plikter å registrere seg som bruker av Statsforvalterens [SMS-varslingsjeneste](#).
- Aktiv forfølging/driving av bjørn (herunder trening) for å drive rovviltet over fra område unntatt lisensfelling til område der det pågår lisensfelling er ikke tillatt.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 10 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Gjennom saksutredningen er nemnda forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus- og utvikling. Nemnda viser til sekretariatets vurderinger om at et slik uttak ikke vil medføre for stor belastning på bestanden av brunbjørn, og at de rettslige vilkårene for lisensfelling av brunbjørn er oppfylt.

Her finner du [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#).

Bakgrunn for saken

Lisensfelling av fredet rovilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. roviltforskriften § 10. I roviltforskriften § 10 framgår det at «dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en roviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»

De regionale roviltnemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. For brunbjørn har roviltnemnda også vedtaksmyndighet når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge.

Bestandsstatus for brunbjørn

Brunbjørnbestanden overvåkes ved årlig innsamling og analyse av DNA-prøver. DNA-analysene gir informasjon om nye individer, geografisk utbredelse og kjønnsfordeling. I tillegg danner dette grunnlaget for å estimere antallet ynglinger i de ulike roviltregionene.

I 2025 ble det påvist 185 brunbjørner i Norge, som er en reduksjon på 6 individer sammenlignet med 2024. Dette er minimumstall for antallet brunbjørner som har oppholdt seg i Norge i løpet av 2025. Av disse var det 80 hunnbjørner og 105 hannbjørner.

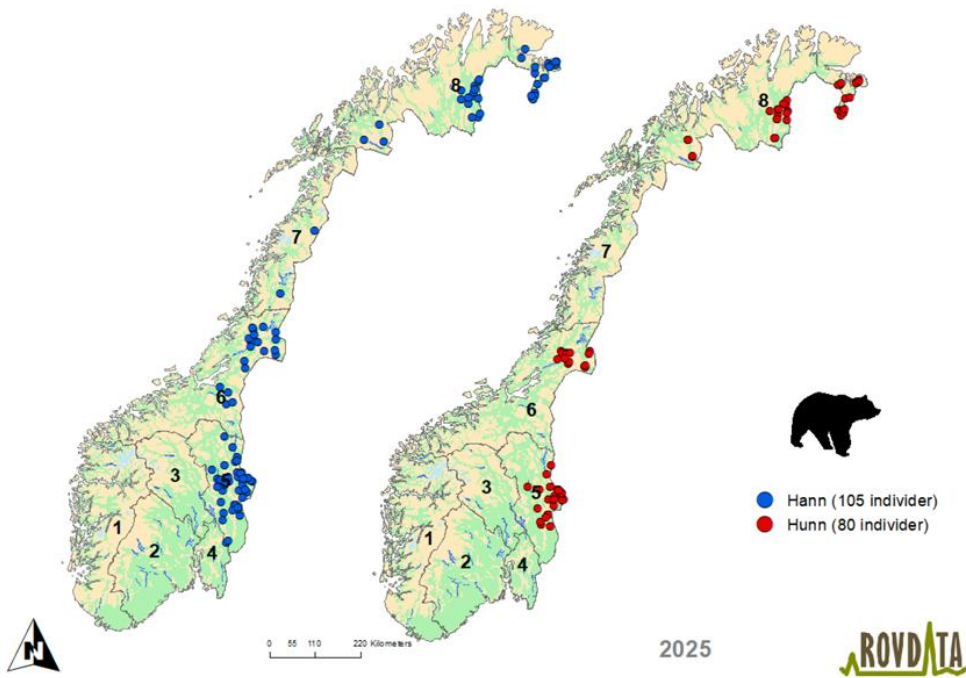
Mange individer av bjørn bruker områder både på svensk og norsk side av riksgrensen, og utviklingen av bjørnebestanden i Sverige påvirker også utviklingen i Norge. Naturvårdsverket oppgir på sine hjemmesider at det hvert femte år gjøres en beregning av antallet bjørner i Sverige. Siste beregning viste at det var rundt 2 800 brunbjørner i Sverige høsten 2022, etter at årets lisensjakt var avsluttet. En foreløpig beregning etter lisensjakten på bjørn i 2023 at antallet bjørner ble redusert til rundt 2 450. Naturvårdsverket oppgir at reduksjonen er forventet som resultat av økt uttak gjennom lisensjakt.

Brunbjørner som er blitt identifisert gjennom DNA-analyser på den norske siden av riksgrensen, kan også bli felt i Sverige, inkludert binner.

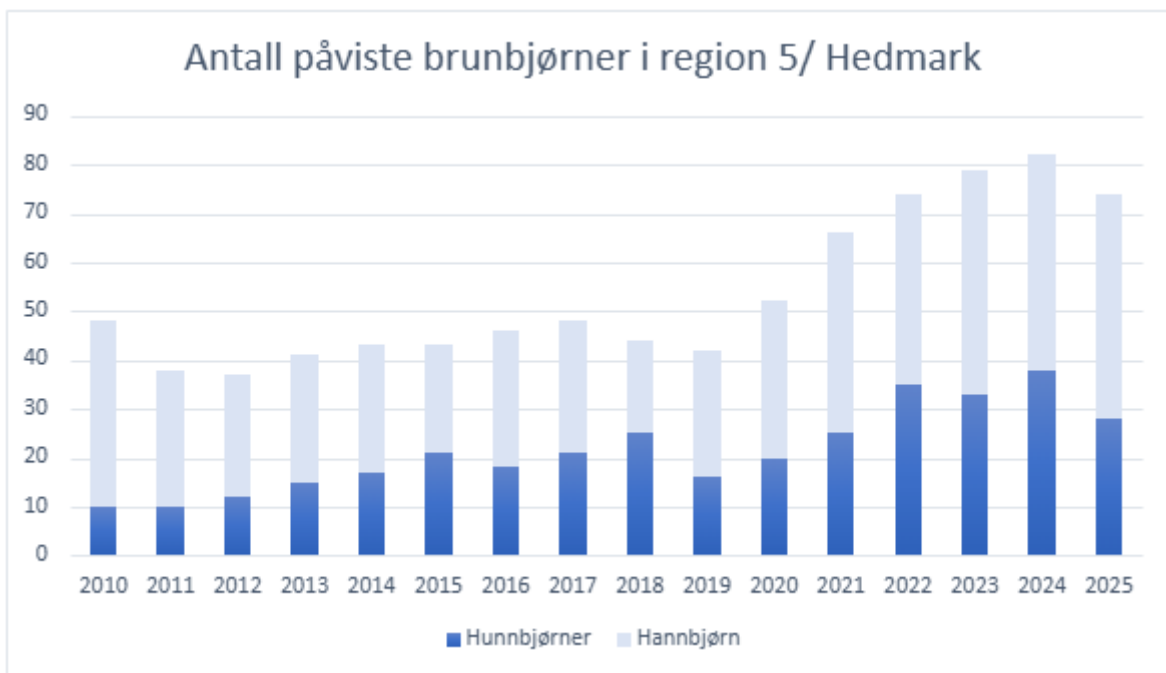
I 2025 ble det påvist 74 brunbjørner med geografisk midtpunkt i region 5/Hedmark. Av disse var det 28 hunnbjørner (38 i 2024) og 46 hannbjørner (44 i 2024). Det er samlet sett registrert 8 færre individer målt mot 2024, og det er særlig antallet registrerte binner som viser en tydelig nedgang. Det er stor forskjell på vandringsmønsteret til hannbjørner og binner. I hovedsak er det hannbjørner som opptre i beiteområder for sau, og som også blir felt gjennom skadefelling og lisensfelling.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 5- saksframlegg

Figur 1: Geografisk lokalisering av individbestemte prøver i 2025 påvist med DNA-analyse. Hvert individ vises som det geografiske midtpunktet til DNA-prøver fra individet.
Kilde: NINA Rapport 2760.

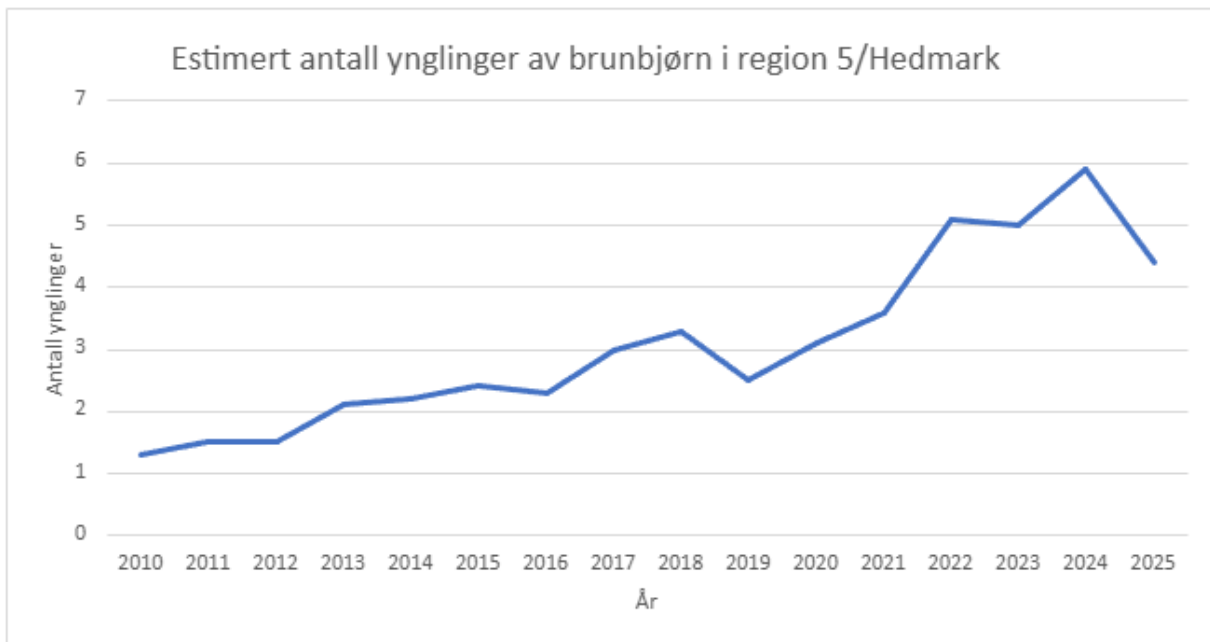
Figur 2: Brunbjørner påvist ved hjelp av DNA i region 5/ Hedmark i perioden 2010 til 2025, fordelt på kjønn.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 5- saksframlegg

Estimat av antall ynglinger

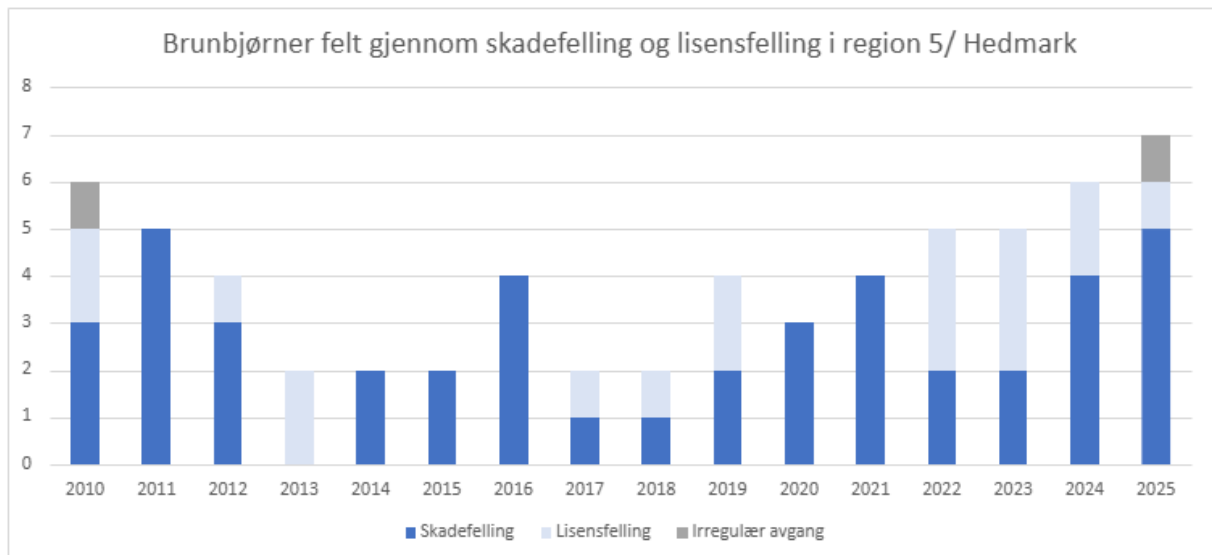
Antallet ynglinger beregnes på bakgrunn av antallet registrerte hunnbjørner og deres geografiske lokalisering. For 2025 er det estimert at det var 10,3 ynglinger av brunbjørn i Norge. Dette er en reduksjon på 1,1 ynglinger fra 2024. I region 5/ Hedmark er det estimert 4,4 ynglinger i 2025, mot 5,9 estimerte ynglinger i 2024 (figur 3). Når en ser på disse tallene må en imidlertid ha med seg at estimatene for antall ynglinger er ganske usikre, der for eksempel antall ynglinger nasjonalt har et 95 % konfidensintervall på mellom 5,1 og 16,3 ynglinger.

Figur 3: Estimert antall ynglinger av brunbjørn i region 5/ Hedmark i perioden 2010 til 2025.

Skadefelling, lisensfelling og annen avgang

I beitesesongen 2025 ble det felt fem brunbjørner gjennom skadefelling i region 5/ Hedmark. Disse ble også trukket fra den fastsatte lisensfellingkvoten på seks bjørner. Av de seks bjørnene som ble felt i regionen i fjor, var det en binne og resten hanner. I tillegg ble en ung binne påkjørt av toget 30. april 2025 og senere avlivet av Statens naturoppsyn.

Figur 4: Antallet brunbjørner felt gjennom skadefelling og lisensfelling i region 5/ Hedmark i perioden 2010 – 2025 (tall fra Rovbase).

Tap og skadesituasjonen for husdyr og tamrein på beite

Sau

Det har vært en betydelig reduksjon i antallet skader på sau forårsaket av bjørn siden 2009, men med viss variasjon mellom år. I 2025 ble det erstattet 377 sauer som tapt til bjørn i region 5/ Hedmark, en økning fra 285 i 2024. Skader på sau er først og fremst forårsaket av hannbjørner på vandring.

De senere årene har det vært stadig hyppigere forekomst av binner også inn mot Glommas østside, i hovedsak innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. I disse områdene slippes det ikke sau på utmarksbeite. Det forekommer derfor sjelden skader på sau forårsaket av binner.

Storfe

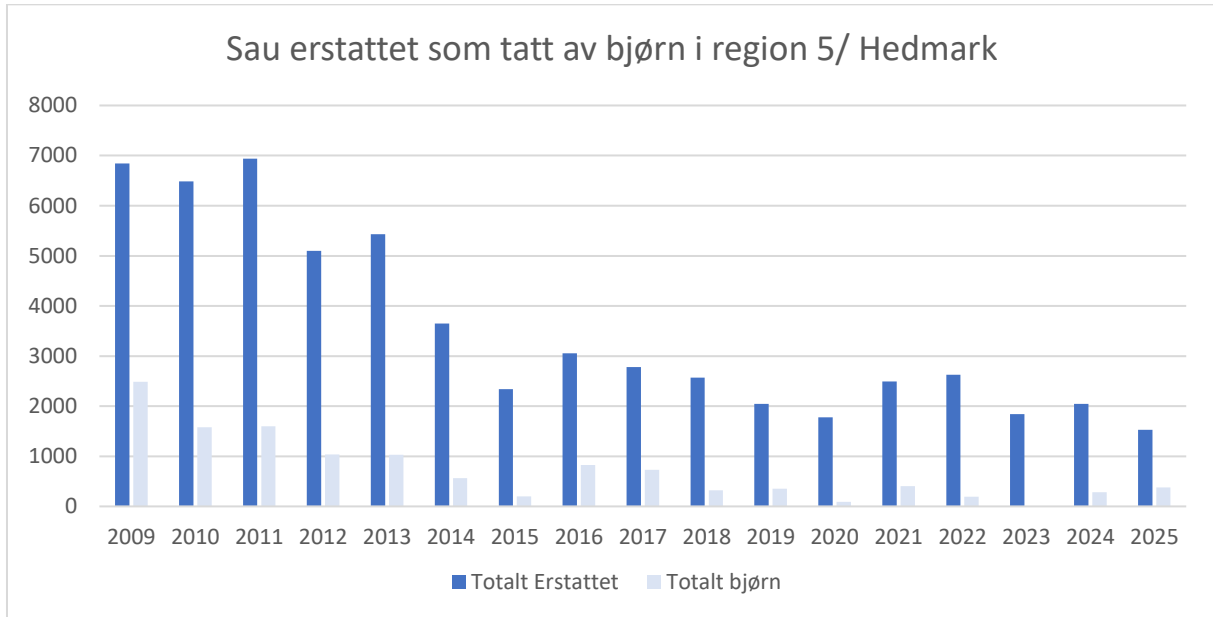
Enkelte år har det forekommet skader på storfe forårsaket av bjørn, men omfanget er begrenset. I 2025 ble det dokumentert 1 storfe tapt til bjørn øst for Glomma i Grue kommune. Før dette var siste dokumenterte skader på storfe i Hedmark i 2015 (4 skader). Tre av disse skadene ble påvist i Åmot og Elverum, innenfor forvaltningsområdet for bjørn.

Tamrein

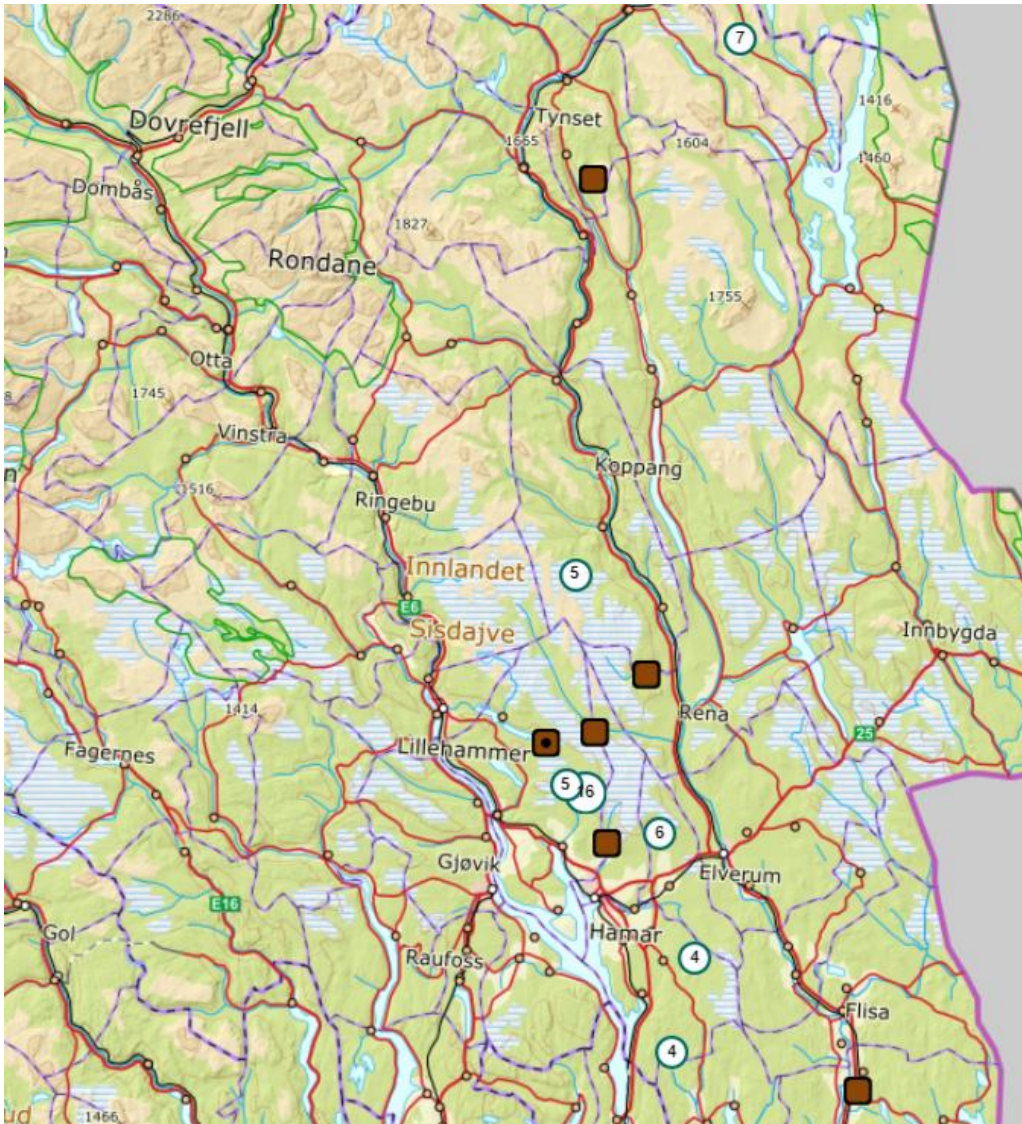
I områdene til Elgå reinbeitedistrikt forekommer det årvisse skader forårsaket av bjørn. I disse områdene kan det også forekomme binner som utgjør et skadepotensial. I reindriftsåret 2024/2025 ble det erstattet 104 tamrein som tatt av bjørn i Elgå reinbeitedistrikt. Dette var en oppgang i forhold til året før, da det ble erstattet 53 tamrein som tatt av bjørn.

Bikuber

Enkelte år forekommer det også skader forårsaket av bjørn på bikuber, særlig i forbindelse med lyngtrekk i Engerdal, Trysil og Rendalen. I løpet av de siste årene har Hedmark birøkterlag iverksatt omfattende inngjerding av bigårder som er skadeutsatt, og skadepotensialet er nå redusert. Statsforvalteren har støttet tiltaket med midler til skadeforebyggende tiltak.

Figur 5: Antall sau erstattet totalt og som er erstattet som tatt av bjørn i region 5/ Hedmark i perioden 2009 – 2025. I 2025 ble 377 sau erstattet som tatt av bjørn i region 5/ Hedmark.

Figur 6: Dokumenterte skader forårsaket av bjørn på husdyr og tamrein i region 5/ Hedmark og tilgrensede områder i beitesesongen 2025. Det ble dokumentert 55 skader av bjørn på sau, og 1 skade av bjørn på storfe dette året.

Vurderinger og innstilling fra sekretariatet

Om rovviltneemndas myndighet

Rovviltneemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling, jf. forskriften §§ 7, 8 og 10, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Videre har rovviltneemnda vedtaksmyndighet når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge.

Ifølge de offisielle rapportene fra Nasjonalt overvåkingsprogram er det for 2025 estimert 10,3 ynglinger på landsbasis. I region 5/ Hedmark er det estimert 4,4 ynglinger. Bestanden ligger dermed over det regionale bestandsmålet på 3 ynglinger i regionen, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for lisensfelling.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 5- saksframlegg

Sekretariatets vurdering av det rettslige grunnlaget

Brunbjørn er fredet i Norge. Felling kan likevel tillates for å forhindre skade blant annet på husdyr og tamrein jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav b, eller for å ivareta offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Ved vurdering av § 18 første ledd, bokstav b, må loven forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang.

Vilkåret om at uttaket må avverge skade – avgrensning av lisensfellingsområdet

I områder hvor brunbjørn kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en mulighet for at skader kan oppstå. Viktige beiteområder for sau og tamrein dekker store deler av beiteprioritert område i forvaltningsplanen for region 5/ Hedmark. I disse områdene slippes det et stort antall sau og tamrein på utmarksbeite, og det oppstår årlige og til dels betydelige tap av beitedyr forårsaket av brunbjørn. Hvor skadene oppstår, og hvor omfattende de er, varierer fra år til år. I 2025 ble det erstattet 377 sauer og 104 tamrein som tapt til brunbjørn, alle i beiteprioritert område. Dette er en del høyere enn tap til bjørn i 2024. Ikke alle områder i beiteprioritert område benyttes som utmarksbeiter for sau eller tamrein. Samtidig har brunbjørn stort vandringspotensiale, og sekretariatet anser at bjørn som oppholder seg i det som er definert som beiteprioritert område i forvaltningsplanen, kan utgjøre et skadepotensial for sau og tamrein.

Innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn, hvor det ikke slippes sau fritt på utmarksbeite og det heller ikke er tamreindrift, forekommer det sjelden tap av beitedyr til bjørn. Det har forekommet skader på sau også i disse områdene, i tilfeller der bjørn har kommet innenfor rovviltavvisende gjerder. I enkelttilfeller har bjørn også angrepet storfe som går fritt på utmarksbeite. Sett over tid er likevel omfanget av skader begrenset, og sekretariatet anser at skadevilkåret ikke er oppfylt for å tillate lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for bjørn. Sekretariatet vil også påpeke at det ved lisensfelling innenfor forvaltningsområdet vil være stor sannsynlighet for å felle binner.

Sekretariatet anbefaler at lisensfellingsområdet avgrenses til beiteprioritert område (grønn sone) i forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark. Innenfor dette området anser sekretariatet at vilkåret om at uttaket må avverge skade er oppfylt. I vurderingen er det lagt vekt på prinsippet om differensiert forvaltning. Dette innebærer at det skal være en lavere terskel for felling i beiteprioriterte områder, og tilsvarende en høyere terskel i rovviltprioriterte områder. Sekretariatet vil også påpeke at en slik avgrensning vil redusere sannsynligheten for å felle binner, jf. drøftingene under om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse- fastsetting av kvote

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for lisensfelling skal rovviltnemnda, ifølge kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

Bestanden av brunbjørn nasjonalt ligger under det fastsatte bestandsmålet. Over flere år har det vært en økning i antall estimerte ynglinger de siste årene, men fra 2024 til 2025 er det nå en nedgang i antall brunbjørner i Norge påvist med DNA.

I de andre regionene med fast tilhold av bjørn har det enten vært en stabil situasjon, eller en økning i bestanden, mens det i Hedmark er en tydelig nedgang i antall binner, fra 38 i 2024 til 28 i 2025. Det er usikkert hva denne nedgangen skyldes. I løpet av 2024 ble det kun registrert avgang

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 5- saksframlegg

av 1 binne i region 5 – 1 binne felt på skadefelling i Engerdal kommune. Kjent avgang av binner i regionen i 2024 kan dermed ikke forklare nedgangen i antall registrerte binner.

I 2025 ble det samlet inn 522 prøver fra bjørn i region 5, av disse ga 288 prøver fungerende DNA. I 2024 var de tilsvarende tallene 484 innsamlede prøver, hvorav 272 ga fungerende DNA. Selv om det kan være litt variasjon i hvor prøvene er samlet, er det lite som tyder på at forhold ved DNA-innsamlingen har ført til at færre binner er påvist i siste registreringsperiode.

Sverige har de siste årene hatt en uttalt målsetting om å redusere bestanden av bjørn, og har hatt relativt store kvoter for lisensfelling. Vi har ikke tilgang til eksakte data for felte bjørner nær riksgrensen på svensk side, men mener det er grunn til å anta at avskyting på svensk side kan forklare en god del av nedgangen i registrerte binner på norsk side. Sekretariatet mener, uavhengig av årsak, at en nedgang av dette omfanget må vektlegges ved fastsetting av kvote for lisensfelling.

Brunbjørnbestanden i region 5/ Hedmark synes å være styrket de seneste årene, både når det gjelder estimerte ynglinger og antallet bjørner i bestanden, men nedgangen i antall registrerte binner fra 2024 til 2025 på over 25 % gir grunn til å være forsiktig ved fastsetting av kvote for lisensfelling i 2026. I 2025 var det en irregulær avgang på 7 bjørner i regionen, hvorav 5 hannbjørner og to binner. Så langt i 2026 er det ikke kjent irregulær avgang av bjørn i region 5.

Sekretariatet viser til siste opplysninger om bestandsstatus og bestandsutvikling for brunbjørn, samt kjent avgang i bestanden. Med hensyn til muligheten for å nå bestandsmålet kommende år, og at bestanden ikke påføres en for stor samlet belastning, mener sekretariatet at det kan felles inntil fire brunbjørner i region 5/ Hedmark i 2026.

Med hensyn til bestandsutviklingen de seneste årene mener sekretariatet at det bør utvises forsiktighet ved felling av binner. Binner forekommer i all hovedsak innenfor forvaltningsområdet for bjørn, men binner opptrer også jevnlig innenfor beiteområdene til sør-samisk tamreindrift i Engerdal, som er i beiteprioritert sone. I forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark fremgår det at;

«Avhengig av bestandssituasjonen vil det være aktuelt å iverksette tiltak for å unngå at det felles binner, og andre tapsreducerende tiltak må vurderes først. Av hensyn til sørsamisk reindrift prioriteres Svahken sijte (Elgå reinbeitedistrikt) for lisensfelling.»

Bestanden ligger i dag over det regionale bestandsmålet. Sekretariatet mener at bestandssituasjonen og skadeomfang på tamrein tilsier at det kan åpnes for lisensfelling også i beiteområder for tamrein. Et for høyt uttak av binner kan imidlertid virke negativt inn på muligheten for å nå bestandsmålet kommende år, og sekretariatet anbefaler derfor at lisensfelling avsluttes i områder med jevnlig forekomst av binner dersom det blir en avgang på to binner eller mer gjennom skadefelling, lisensfelling eller annen irregulær avgang.

Et uttak på 4 brunbjørner gjennom lisensfelling, under de vilkårene som er beskrevet over, ansees å ikke ville true brunbjørnbestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Med et slikt uttak mener sekretariatet at det også vil være tilstrekkelig sikkerhet for minimum 3 ynglinger av brunbjørn i regionen kommende år.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte

Sekretariatet viser til at det foreslåtte lisensfellingsområdet er avgrenset til beiteprioritert område. I disse områdene er det et stort antall sau og tamrein på beite, og i flere av områdene har det gjennom flere år har vært skader forårsaket av brunbjørn.

Sekretariatet for roviltnemnda i region 5- saksframlegg

Skadepotensialet kan mest effektivt reduseres gjennom tiltak som skiller beitedyr og bjørn, f.eks. forsinket slipp, tidig nedsanking eller hjemmebeite. Dette er samtidig inngripende tiltak som legger begrensninger på beitebruken. Det framgår av roviltforliket at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovilt i roviltprioriterte områder, mens det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for uttak av rovilt.

Med hensyn til det ovenstående anser sekretariatet at det ikke finnes andre forebyggende tiltak som på en tilfredsstillende måte kan redusere skadepotensialet på beitedyr. Sekretariatet anser at vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte er oppfylt.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Bjørnebestanden er godt undersøkt med årlige bestandsregistreringer, og man har dermed god oversikt over status og utvikling i bestanden.

“Føre-var-prinsippet” i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak, og føre-var prinsippet kan tillegges mindre vekt.

Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for brunbjørn mener sekretariatet å ha tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for lisensfelling av brunbjørn, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovilt, jf. roviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovilt i region 5/ Hedmark. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltartene. Ved å nytte differensiert forvaltning mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt.

Vilkår om melding

I roviltforskriften § 16 fremgår det at felling eller forsøk på felling skal meldes umiddelbart til statsforvalteren og andre på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling, lisensfelling eller kvotejakt. Sekretariatet ser at det kan være nødvendig med en konkretisering av hvor raskt slik melding skal gis. I en del områder med dårlig telefondekning kan det være krevende å overholde kravet om umiddelbar melding. Sekretariatet anbefaler derfor at Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding senest kan gis, og at denne kan endres i løpet av fellingsperioden. Fastsettelse av en slik tidsfrist skal blant annet baseres på en avveining av faren for overskyting av kvoten og muligheten for å gjennomføre effektiv lisensfelling innenfor hele lisensfellingsområdet.

Sekretariatets konklusjon

Antallet estimerte ynglinger i region 5/ Hedmark er over det regionale bestandsmålet for brunbjørn. Roviltnemnda har dermed myndighet til å vedta kvote for lisensfelling. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for lisensfelling av brunbjørn er oppfylt innenfor beiteprioritert

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 5- saksframlegg

område (grønn sone) i forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark. For å forebygge skader på beitedyr, og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for lisensfelling på 4 brunbjørner i region 5/ Hedmark. Lisensfellingkvoten avgrenses geografisk til beiteprioritert område (grønn sone) i forvaltningsplanen.

Sekretariatet anbefaler at Statsforvalteren gis myndighet til å avslutte lisensfelling i områder med jevnlig forekomst av binner, dersom det blir en avgang på to binner eller mer gjennom skadefelling, lisensfelling eller annen irregulær avgang. Videre anbefaler sekretariatet at binne med unge(r), samt hennes unge(r) unntas fra lisensfelling. Sekretariatet anbefaler også at Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding om felling eller forsøk på felling senest kan gis.

Victoria Marie Kristiansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ståle Sørensen
seniorrådgiver

Sekretariatet for Rovviltnemnda i region 5, 04.05.2026.

Vedlegg 1: Soneinndeling i forvaltningsplanen for rovvilt i region 5/ Hedmark.

